

Názov výstupu:

Návrh zásad a regulatívov
pre územné plánovanie

Deliverable no.26: Proposal of new
standards and regulative for urban
land-use planning

Výstup z aktivity:

C2

Autor:

Zuzana Hudeková, Mestská časť
Bratislava-Karlova Ves
Bratislava – Karlova Ves Municipality

Website:

www.odolnesidliska.sk

Obsah

Abstract	3
Úvod	4
Zásady a regulatívy vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy....	4
Zásady na zvýšenie retenčnej kapacity riešeného územia a ochranu pred privalovými zrážkami:	4
Zásady na prispôsobenie sa negatívnym prejavom zmeny klímy (zvýšenie teplôt, víchrice a iné extrémny počasia)	5
Zásady a regulatívy v oblasti zelenej infraštruktúry a adaptácie na negatívne dôsledky zmeny klímy - všeobecne:	5
Zásady a regulatívy v oblasti izolačnej a hygienickej zelene:	7
Zásady a regulatívy v oblasti zelene statickej dopravy.....	7
Doplnkové zásady a regulatívy v oblasti verejnej zelene (smerné):.....	8

Abstract

Climate change and its impacts to the urban environment will bring new challenges to the area of spatial planning, which also includes the formulation of regulations for spatial arrangement and functional use of territory. Drafting standards and regulations in the urban plans is aiming to achieve optimal spatial organization and functional use of the territory. In this document, we propose several standards and regulations that should be taken into account and which result not only from strategic and conceptual materials in the field of adaptation to climate change, but also from the implemented activities in the frame the activities C3, C5, C6 of the project DELIVER.

Suggested standards and regulations are elaborated in the more detailed form in the following aspects:

- Suggested standards, principles and regulations aiming to increase the retention capacity of the areas
- Suggested standards and regulations in relation to the other negative impacts of climate change (increased temperatures, storms and other weather extremes)
- Suggested standards in the field of green infrastructure - in general
- Suggested standards and regulations in the field of public greenery
- Suggested standards and regulations in the field of green static transport

Úvod

Regulatívmi sa v rámci územného plánovania usmerňuje výstavba a iné činnosti v danom území mesta či obce. Návrh regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia patrí k najdôležitejším z úloh územného plánovania k dosiahnutiu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Zmena klímy a jej dôsledky prinesú nové výzvy aj pre oblasť územného plánovania. V tomto dokumente navrhujeme niekoľko zásad, ktoré je vhodné vziať do úvahy pri formulovaní regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a ktoré vyplývajú nielen zo strategických a koncepcných materiálov v oblasti adaptácie na zmenu klímy, ako aj z realizovaných aktivít projektu Odolné sídliská (osobitne aktivít C3,C5,C6).

Zásady a regulatívy vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

V zmysle Metodického usmernenia MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy¹ uplatňovať pri ďalšej urbanizácii riešeného územia, ako aj v rámci širších vzťahov opatrenia, navrhnuté kapitole 8. 3 "Sídlné prostredie".

Pre MČ Bratislava-Karlova Ves sa navrhuje uplatňovať nasledovné regulatívy, vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR.

Zásady na zvýšenie retenčnej kapacity riešeného územia a ochranu pred privalovými zrážkami:

Regulatívy podporujúce:

- a) zachytenie a využitie zrážkovej vody z povrchového odtoku zo spevnených plôch a zo striech priamo na danom mieste
- b) Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach.
- c) Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov
- d) Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla.
- e) Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie zrážkovej a odpadovej vody.

¹ Uznesenie vlády SR č. 148/2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

- f) Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu zrážkových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel.
- g) Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“.
- h) V celom riešenom území vyspádovaním nepriepustných spevnených plôch do plôch zelene.
- i) V celom riešenom území na vhodných lokalitách, ako aj centrálnych verejných priestranstvách vytváraním otvorených vodných prvkov (jazierka, fontány) s využitím zrážkovej vody
- j) Pri rekonštrukciách budov, ako aj pri realizácii nových stavieb uplatňovať strešnú zeleň nasledovne:
  - na všetkých strechách nových obytných budov, ako aj objektov zariadení vybavenosti a služieb so sklonom do 20° budovať zelené strechy,
  - pri rekonštrukciách obytných a ostatných budov so sklonom do 20° podľa statického posúdenia stavby.
- k) Využívanie plne priepustných a polopriepustných povrchov na verejných priestranstvách a parkoviskách v súlade s prevládajúcou funkciou priestoru.

Zásady na prispôsobenie sa negatívnym prejavom zmeny klímy (zvýšenie teplôt, víchrice a iné extrémny počasia)

Regulatívy podporujúce:

- a) koncipovanie urbanistickú štruktúru mesta tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,
- b) zabezpečenie, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôbené meniacim sa klimatickým podmienkam,
- c) zabezpečenie ošetrovania, udržiavania a ochrany stromov v súlade s STN 83 7010, osobitne treba dbať na ochranu stromov na staveniskách, udržiavať dobrý stav stromovej vegetácie, aj z dôvodu hroziacich veterných smrští.

Zásady a regulatívy v oblasti zelenej infraštruktúry a adaptácie na negatívne dôsledky zmeny klímy - všeobecne:

- a) Spĺňať požiadavky na tvorbu zelenej infraštruktúry, pod ktorou sa rozumie sieť prírodných a polo-prírodných prvkov, plôch zelene a vodných ekosystémov, ktoré poskytujú ekosystémové služby pre spoločnosť, podporujú biodiverzitu v zastavanom území, ponúkajú prírode blízke riešenia problémov zastavaného územia a zabezpečujú prepojenie zastavaného územia s okolitou krajinou.

- b) Dodržiavať a uplatňovať metodicky odporúčané štandardy plôch zelene podľa metodického príručky – Štandardy minimálnej vybavenosti obcí 2.
- c) Podčiarkovať „genius loci“ tejto mestskej časti, obytný charakter územia, rekreačné funkcie a pod.
- d) Zabezpečiť zachovanie a zvýšenie podielu zelených povrchov voči spevneným povrchom v zastavaných oblastiach sídiel.
- e) Podporovať vertikálne zazelenenie budov, protihlukových stien a múrov najmä na miestach, kde nie je možné zachovať a zvýšiť tento podiel. Zvýšenú pozornosť venovať v záväznej časti územných plánov návrhu opatrení z hľadiska krajinnno-ekologického, krajinnno-architektonického, zelene v sídlach.
- f) Podporovať využívanie vnútorného potenciálu miest rehabilitáciou a reanimáciou nefunkčných mestských zón (tzv. „brownfields“), ako aj priestory v extraviláne na realizáciu adaptačných opatrení v sídle.
- g) Zabezpečiť posúdenie aktuálnych prvkov zelenej infraštruktúry v blízkosti dopravných komunikácií, ich zachovanie, úpravu resp. doplnenie ďalších prvkov.
- h) Zabezpečiť a podporovať obnovu a ochranu tokov, mokradí.
- i) Udržateľne hospodáriť v lesoch v okolí sídiel, zabezpečiť opravu a údržbu odvodňovacích objektov lesných ciest tak, aby sa zabránilo pôdnej erózii.
- j) Zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva pred poškodením dopadmi zmeny klímy v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a rovnako aj ochranu nerastného bohatstva v súlade so zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov.
- k) Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste.
- l) Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách.
- m) Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách (napr. tienením transparentných výplní otvorov budov).
- n) Zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôbené klimatickým podmienkam.
- o) Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest.
- p) Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do priľahlej krajiny. Podporiť zriadenie sídelných lesoparkov.

---

² Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (MDVRR SR 2010)

- q) Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií.
- r) Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

Zásady a regulatívy v oblasti izolačnej a hygienickej zelene:

- a) Podporovať viacetážovú (viacvrstvovú) hygienickú a izolačnú zeleň od dopravného koridoru (Karloveská, Molecova, Hany Meličkovej), čím sa zabezpečí nielen optické oddelenie ale aj sa prispeje zníženiu hluku a prašnosti v obytnom území.

Zásady a regulatívy v oblasti zelene statickej dopravy

- b) Pri výsadbe stromov na navrhovaných plochách zelene statickej dopravy (parkoviská) zabezpečiť dostatočný priestor pre rozvoj koreňovú sústavu a ochranu pred nadmerným zhutnením pôdneho substrátu aj za pomoci hodných technologických postupov.
- c) Úbytok zelene kompenzovať výsadbou vhodných druhov stromov, krov a bylín pri zachovaní STN 736110/Z1 (1 strom na 4 parkovacie miesta v priestore medzi protifaľnými stojiskami).

Doplňkové zásady a regulatívy v oblasti verejnej zelene (smerné):

- a) Obnova vnútroblokov: v zeleni vnútroblokov realizovať výsadbu podľa estetického pôsobenia počas ročných období (farba a doba kvitnutia, farba jesenného sfarbenia listov pod), čím sa podčiarkne jarný, letný a jesenný efekt, ako jednotlivé plochy verejnej zelene dostanú nové ideové stvárnenie.
- b) V celom riešenom území revitalizovať existujúce plochy verejnej zelene vrátane obnovy dožívajúcich, silne poškodených a/alebo prehustených výsadiieb drevín, vrátane predzáhradiek.

*Projekt DELIVER - DEveloping resilient, low-carbon and more LIVable urban Residential area
DELIVER: Sídlská ako živé miesta odolné voči zmene klímy, kód LIFE17 CCA/SK/000126 - LIFE DELIVER.
Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej komisie, z finančného nástroja pre životné prostredie:
program LIFE, z podprogramu „Ochrana klímy“.*